



Vennesla kommune

Arkivsak-dok. 26/01242-1
Saksbehandler Ingunn Berntsen Abrahamsen

Saksgang
Levekårsutvalget
Kommunestyret

Møtedato
03.06.2026
18.06.2026

Kartlegging av utstillingslokaler for kunst

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Levekårsutvalget tar saken om utstillingsmuligheter og kunstgalleri i Vennesla til orientering, og støtter administrasjonens vurdering om å videreutvikle samarbeid og tilrettelegging for private og frivillige initiativer fremfor etablering av kommunalt drevne gallerilokaler.

Sammendrag

På bakgrunn av verbalvedtak i forbindelse med behandling av Budsjett og økonomiplan 2026–2029 har kommunedirektøren utredet mulighetene for et kunstgalleri der amatører kan stille ut egne verk. Utredningen viser at Vennesla over tid har hatt flere ulike arenaer for kunst- og kulturutstillinger, men ingen faste kommunale utstillingslokaler.

Det vurderes som mest hensiktsmessig å videreutvikle eksisterende samarbeid og fleksible løsninger, blant annet gjennom prosjektet «Sentrumsglød» og bruk av ledige lokaler i sentrum. Dette er i tråd med kommunens kulturstrategi om samskaping, bærekraftige kulturarenaer og økt aktivitet i sentrum.

Etablering av et permanent galleri for profesjonelle salgsutstillinger vil kreve en egen strategisk og økonomisk vurdering knyttet til lokaler, investering og drift.

Kommunedirektøren vurderer at kommunens rolle primært bør være å støtte opp om og tilrettelegge for private og frivillige initiativer, fremfor selv å etablere og drifte permanente gallerilokaler.

Bakgrunn for saken

I forbindelse med kommunestyrets møte 11.12.2025, ved behandling av sak 87/2025 – Budsjett og økonomiplan 2026–2029, ble følgende verbalvedtak fattet:

«Kommunestyret ber kommunedirektøren utrede mulighetene for et kunstgalleri der amatører kan stille ut egne verk.»

Enhet for kultur og innbyggertorg har på bakgrunn av dette utredet historikken og dagens situasjon knyttet til utstillingsmuligheter i Vennesla.

Historisk sett har det vært flere arenaer for kunstutstillinger i kommunen. Etter restaureringen av Vigeland Hovedgård ble det arrangert en rekke kunstutstillinger både på låven, i hovedhuset og i kjelleren. Det ble også arrangert enkelte kunsthåndverksutstillinger i uthuset i sommerhalvåret. Arrangementene ble gjennomført i regi av Vennesla kunstforening.

Etter at kunstforeningen la ned sin virksomhet, var det særlig Vennesla Malerklubb som videreførte tradisjonen med årlige kunst- og kunsthåndverksutstillinger, hovedsakelig i forbindelse med Kulturuka. Utstillingene ble blant annet holdt i Tilflukten i Samfunnshuset (nå Vennesla kulturhus).

Også flere andre lokaler og arenaer har vært benyttet til utstillinger med lokale kunstnere, blant annet Venneslastua, Skansen, Hunsfos, Øvrebø gamle prestegård, Pakkbua på Røyknes, De Gendts på Kile, samt ulike kaféer og restauranter. I tillegg har Kassefabrikken på Øvrebø, Påfyll på Loland og Herredshuset på Hægeland vært brukt som utstillingsarenaer under den tidligere Kulturuka, nå Kultur- og bærekraftsuka.

I nyere tid har det vært arrangert flere utstillinger i kulturhusets foajé, nedre foajé/Eventyrrommet og i Tilflukten. Kulturhuset har galleriskinner tilpasset formålet, men utstillingene begrenser samtidig annen aktivitet i bygget og kan derfor ikke stå over lengre perioder.

Det nyeste tilskuddet er Galleri NEDE, som åpnet våren 2026 i kjelleren hos Strikkedilla.

Videre er Vennesla næringsforening i dialog med lokale kunstnere om bruk av ledige lokaler i Vennesla sentrum gjennom prosjektet «Sentrumsglød», med mål om å etablere flere utstillingslokaler.

Vurdering

I kommunens nylig vedtatte kulturstrategi er følgende punkter vedtatt under målet «Gode lokalsamfunn»:

- Sikre og ivareta muligheten for produksjon av profesjonell kunst og kultur med et mangfoldig uttrykk, slik at kommunen blir attraktiv for skapende og utøvende kunstnere og kulturnæringer.
- Sikre bærekraftige løsninger for lokale kulturarenaer og kulturarrangementer, og ha søkelys på delingsøkonomi og samskaping i kulturlivet.

På bakgrunn av dette vurderes det som viktig å videreutvikle fleksible og bærekraftige løsninger for utstillingsvirksomhet i Vennesla, fremfor å etablere nye kommunale lokaler med et ensidig formål. Kommunen har allerede flere arenaer som i ulik grad benyttes til kunst- og kulturutstillinger, og det pågår samtidig initiativer i samarbeid mellom næringsliv og lokale aktører for å skape mer aktivitet i sentrum.

Arbeidet som nå skjer gjennom prosjektet «Sentrumsglød» vurderes å være i tråd med kulturstrategiens målsettinger om samskaping og delingsøkonomi. Gjennom bruk av ledige lokaler i sentrum kan man legge til rette for utstillinger og kunstaktivitet uten at kommunen nødvendigvis må etablere og drifte egne permanente lokaler. Dette kan bidra til både økt aktivitet i sentrum, synliggjøring av lokale kunstnere og et mer tilgjengelig kulturtilbud for innbyggerne.

Det vurderes samtidig at etablering og drift av et permanent kunstgalleri ikke er en naturlig kommunal kjerneoppgave. Kommunens rolle bør i større grad være å legge til rette for aktivitet, samarbeid og bruk av eksisterende arenaer, samt støtte opp om private og frivillige initiativer som bidrar til et levende kunst- og kulturliv. Etableringen av Galleri NEDE viser at det finnes lokalt engasjement og initiativ som kan ivareta behovet for utstillingsmuligheter for amatører og lokale kunstnere uten at kommunen selv må etablere og drifte egne lokaler.

Samtidig viser historikken at det over tid har eksistert flere ulike utstillingsarenaer i kommunen, både i kommunale bygg, private lokaler og gjennom frivillige initiativ. Dette tilsier at behovet for utstillingsmuligheter i stor grad kan løses gjennom samarbeid og fleksibel bruk av eksisterende lokaler.

Dersom kommunen på et senere tidspunkt ønsker å etablere et permanent og særskilt tilrettelagt galleri for profesjonelle salgsutstillinger, vil dette kreve en mer omfattende prosess. Det vil innebære vurdering av egnede lokaler, eventuelt ombygging eller etablering av nye arealer, samt avklaring av ressursbehov knyttet til investering, drift, bemanning og vedlikehold. Et slikt tiltak vil derfor måtte inngå i en større strategisk og økonomisk vurdering.

Kommunedirektøren vurderer på nåværende tidspunkt at det er mest hensiktsmessig å videreutvikle eksisterende samarbeid og initiativer, herunder prosjektet «Sentrumsglød», som et første steg i arbeidet med å styrke utstillingsmulighetene for lokale kunstnere og amatører i kommunen.

Klima- og miljøkonsekvenser

Etablering og videreutvikling av utstillingslokaler vil kunne bidra til økt aktivitet og flere møteplasser for kunst- og kulturinteresserte i kommunen. Ved å ta i bruk eksisterende lokaler og ledige arealer i sentrum kan tiltaket gjennomføres med begrensede klima- og miljømessige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

En videreutvikling og utvidelse av dagens løsninger vurderes å medføre begrensede økonomiske konsekvenser, hovedsakelig knyttet til enkeltprosjekter, koordinering og tilrettelegging av eksisterende lokaler.

Dersom det på et senere tidspunkt blir aktuelt å etablere nye, permanente utstillingslokaler, vil dette kreve en egen utredning av økonomiske konsekvenser. En slik prosess må omfatte vurderinger av investeringsbehov, eventuelle tilpasninger eller ombygginger av lokaler, samt framtidige drifts- og vedlikeholdskostnader.

Konklusjon

Kommunedirektøren vurderer at behovet for utstillingsmuligheter i Vennesla best kan ivaretas gjennom videreutvikling av eksisterende arenaer og samarbeid med lokale aktører, fremfor etablering av nye permanente kommunale lokaler. Kommunens rolle bør primært være å legge til rette for samskaping og støtte opp om private og frivillige initiativer, slik som Galleri NEDE og prosjektet «Sentrumsglød». Dette vurderes å være i tråd med kommunens kulturstrategi og gir mulighet for økt aktivitet, synliggjøring av lokale kunstnere og bærekraftig bruk av eksisterende lokaler. Eventuelle framtidige planer om etablering av et permanent galleri må vurderes gjennom en egen strategisk og økonomisk prosess.